

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

КОЗАРЬ О.П., ПАВЛЮК М.М. Біогенна міграція та колообіг фосфору у природі між біосферою та навколишнім середовищем.....	362
КОЗИК І.М. Основні моделі суспільства в умовах постіндустріальної економіки.....	364
КРУЧАК Л. В. Ефективність товарної політики підприємств.....	366
КУРІТНИК І.П., МОЛНАР О., ГЕРАСИМОВ В. Альтернативна мікро- та наноенергетика.....	370
ЛІБА Н.С., ТОРІНА В.І. Поліваріантність поняття «регіон».....	371
ЛІНТУР І.В. Можливості вирівнювання економічної спроможності територіальних громад.....	374
МАКСИМЕНКО Д.В. Бізнес в умовах війни.....	376
МАТВІЙЧУК С.С., БУРТИН Л.Ю. Стиль «Шанель» – класика поза часом.....	377
МАСЛИГАН Р.М. Спільний продукт кіберспорту.....	378
НЕСТЕРОВА С.В. «Складні» діаграми – для візуалізації даних у специфічних аналітичних задачах	379
ОБІЦЬКИЙ А. А. Основні аспекти управління виробничим потенціалом промислових підприємств.....	381
ПАУЛИК А. Я. Роль інноваційної інфраструктури у формуванні конкурентних переваг економіки регіону.....	383
ПЕТРЕЦЬКИЙ І.І., ШЕБЕШТЕНЬ Е.Г. Вплив інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів на можливості соціально-економічного розвитку сільських територій.....	384
ПЕТРИЧКО М.М. Елементи системи адміністрування.....	388
РУТ'ОВКА, О. У., КАВАТСІЙ, В. М. On one constructive method of the boundary-value problem investigation for the differential equations of the hyperbolic type....	390
ПІГОШ В.А. Дистанційна робота: організаційні аспекти та особливості оплати	391
ПОНЕВАЧ А. І., КОРОЛОВИЧ О.О. Сутність категорії змінного (гнучкого) торгового підприємництва.....	394
ПРИСТАЯ В. В. Взаємодія закладів освіти та виробничих підприємств в умовах сучасного ринку.....	395
ПУПЕНА О.М. Перспективи розподілу процесів в ланцюгу доданої вартості для систем промислової автоматизації.....	397
RENKAS JU. Thermodynamic foundations of capital theory in the development of economic science.....	399
РОСОЛА У.В., РОСОЛА О.А. Сучасний стан ділової активності України.....	401
РОСУЛ Р. В., РОСУЛ О. Р. Еволюція шкіргалантерейних виробів	402
СТАЩУК М., АНДРУСЯК І., ІГНАТИШИН М. До обчислення напружень, викликаних концентрацією водню, у суцільному тілі.....	405
СТАЩУК М., ЛАЗАР В., СТАЩУК Н., ХРОМЕНКО Д. До роботоздатності полімерних труб з порожнистою стінкою в енергозберігаючих технологіях...	407
СТЕГНЕЙ М.І., НЕЙМЕТ В.В. Моделі трансформаційних станів в економіці та бізнесі.....	408
ФЕЄР А.Є. Актуальні завдання розвитку гірських територіальних громад.....	411
ФЕЄР О.В., БЕЗУГЛА О.В. Діловодство як елемент управлінської діяльності...	412
ФОРДЗЮН Ю. І., КАБАЦІЙ В.М. Системний аналіз в енергозбереженні	413
ЧЕРНИЧКО Т. В., ЧЕРНИЧКО С. Ф. Стратегічні аспекти розвитку підприємств малого та середнього бізнесу регіону.....	415
ЧИЗМАР І.І. Сучасний підхід до прогнозування та оцінки потенціалу розвитку кіберспорту.....	418
ЧУЧКА І.М. Логістичний потенціал Закарпаття.....	419

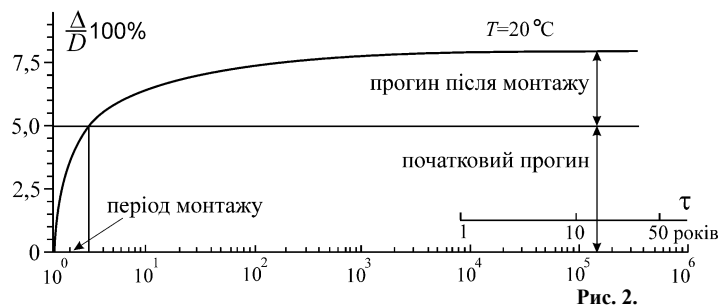

Рис. 2.

Виявляється, що прогин труби протягом перших двох років експлуатації дещо збільшується, а потім виходить на асимптоту.

На основі критерію $\max\{|\sigma_1|, |\sigma_2|\} \leq MRS$, було встановлено, що для стільникової труби, укладеної у ґрунт, початковий прогин повинен задовольняти нерівність $(\Delta/D)100\% \leq 5\%$, причому розрахунок прогину проводився згідно російського будівельного стандарту. Тут σ_i – головні напруження у стінці стільникової труби, MRS – мінімальна довготривала міцність поліетилену [5]. Зауважимо, що типові значення критичного початкового прогину для поліетиленової труби зі суцільними стінками знаходяться в межах від 5 до 8% [3]. Нами отримано критичний прогин 6%. Отже, критичний прогин для поліетиленових труб зі суцільними стінками є більшим в порівнянні з стільниками.

До роботоздатності полімерних труб з порожнистою стінкою в енергозберігаючих технологіях

Досліджено міцність поліетиленових стільникових труб, укладених у ґрунт. Теоретично встановлено, що для розрахунку прогину стільникових труб потрібно користуватись вітчизняним стандартом у випадку жорсткої основи траншеї та німецьким – коли труби мають ґрунтову осадку. Розраховано відносний прогин стільникової труби у ґрунті в залежності від часу та встановлено критичний початковий прогин.

Література

1. *Великогабаритні* полімерні конструкції з пустотілою (стільниковою) будовою стінки // Вода і водоочисні технології. – 2008, № 5. – с. 65–66.
2. *Стащук М.Г., Дорош М.І.* Розрахунок великогабаритних поліетиленових труб з порожнистою стінкою // Фіз.-хім. механіка матеріалів.–2012, 48, №4.–С. 39–45.
3. *McGrath T. J., Moore I. D., Hsuan G. Y.* NCHRP Report 631: Updated test and design methods for thermoplastic drainage pipe. – Washington, D.C.: Transportation Research Board, 2009.
4. *Швабауэр В. В., Гвоздев И. В.* Расчет подземного трубопровода из термопластов // Полимерные трубы. Украина.–2007. – № 3. – С. 52–56.
5. *Характеристики* сырья PE-100 PE-80 <http://www.etp.com.ua/?page=24>

УДК 330.3

СТЕГНЕЙ М.І., НЕЙМЕТ В.В.
Мукачівський державний університет

МОДЕЛІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ СТАНІВ В ЕКОНОМІЦІ ТА БІЗНЕСІ

В історії розвитку економіки незалежної України важко виділити етап, який би не характеризувався трансформаційними процесами. «В першу чергу,

закономірність трансформації економіки України обумовлена, спільною логікою переходу від історично перевіреної та економічно неефективної адміністративно-командної моделі до відносно ефективної ліберально-капіталістичної соціально-орієнтованої ринкової моделі економічного життя» [1].

Незважаючи на схожість окремих трансформаційних явищ в економіці України та інших держав, економічні трансформації в нашій державі мають свої особливості: «у економіки України не було особистої системи, це була підсистема єдиного господарського комплексу СРСР, яка формувалася для обслуговування та не включала багатьох частин, які необхідні для самостійної економічної системи. Тільки 20 % кінцевого продукту вироблялося в Україні. Таким чином, основна сутність трансформаційного процесу в Україні виявляється в переході від підсистеми господарського комплексу СРСР до єдиної економічної системи, яка працює на ринковій основі» [2].

В економічних трансформаціях України вчені-дослідники вирізняють три основні явища: первісне нагромадження капіталу, реструктуризація економіки, соціалізація економіки (табл. 1).

Таблиця 1

Основні трансформаційні явища

Явище	Характеристика
1	2
Первісне нагромадження капіталу	Основними методами цього накопичення є приватизація (яка реально економічно пішла набагато далі, ніж це представлено в формально-правовому вираженні) та інфляція, що дозволяють за короткий час накопичити великі кошти і перерозподілити багатство в сторону невеликої кількості приватних власників
Реструктуризація економіки	Основними методами реструктуризації є виведення основних засобів з виробництва без заміни та відрахування, заміни старих засобів на нові, створення нових виробничих структур на базі нових технологій
Соціалізація економіки	Основними моментами цього процесу є підвищення ролі людини, її здібностей заробляти гроші для особистої самореалізації, підвищення її життєвих та творчих можливостей і знань у виробництві, а також зменшення соціальної нерівності та розвиток інститутів соціального захисту населення

Джерело: сформовано за [3, с. 26-31]

Трансформаційні явища не можуть існувати незалежно одне від одного, вони змінюють та доповнюють одне одного, тобто між ними існує взаємозв'язок. Помилки допущені в управлінні та адмініструванні стосовно формування трансформаційних явищ можуть накопичуватися при переході від одного до наступного явища або мають шанс бути виправленими за рахунок наступних явищ. Тобто, негативні наслідки процесів пов'язаних із явищем накопичення капіталу можуть викликати соціальні диспропорції в процесі реструктуризації, що можна усунути за рахунок процесів соціалізації економіки.

Структурно-організаційна модель функціонування трансформаційних та бізнес процесів повинна відображати вплив ендогенних та екзогенних факторів у відповідності до визначення категорії «бізнес процес», під якою ми розуміємо упорядковану в часі і просторі послідовність дій, спрямовану на досягнення

попередньо поставленої цілі, отримання результату у вигляді певного продукту або послуги та отримання прибутку або соціального ефекту.

Структурно-організаційна модель функціонування бізнес процесів характеризується наявністю ендогенних та екзогенних сфер (рис.1).

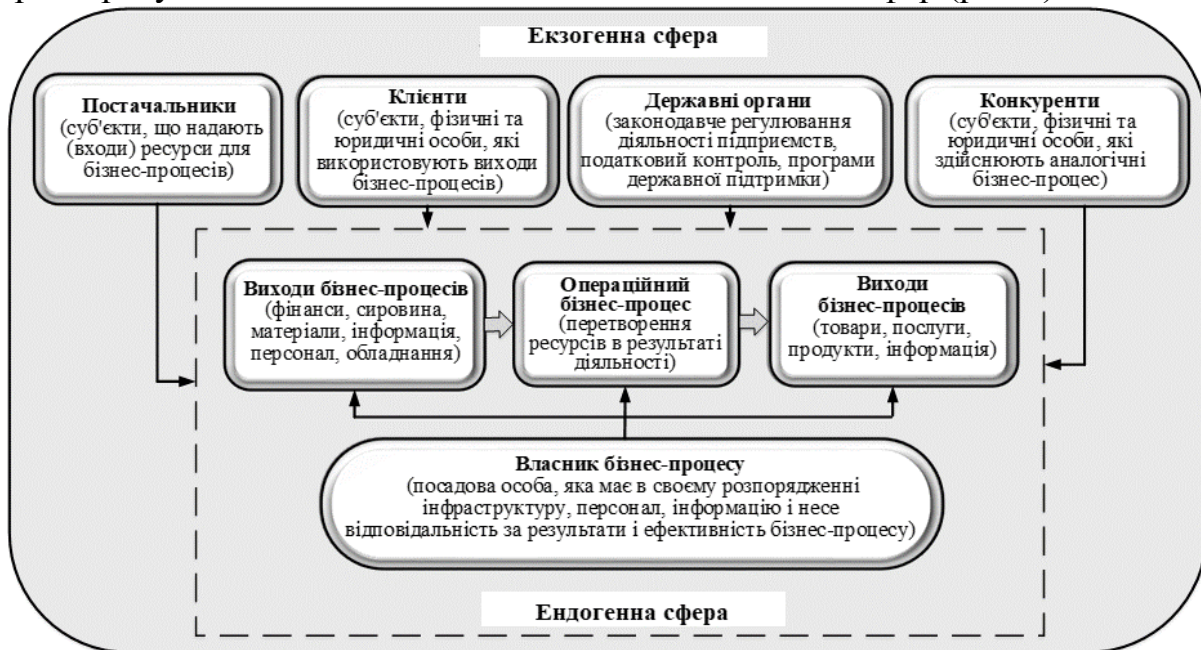

Рис. 1. Структурно-організаційна модель функціонування бізнес процесів

Джерело: удосконалено на підставі [4]

Ендогенна сфера відображається за рахунок процесів перетворення ресурсів (фінансових, сировинних, інформаційних, трудових, матеріальних тощо) у результуючі товари, послуги та продукти різного роду (інформаційні, матеріальні, соціальні тощо).

Екзогенна сфера відображається за рахунок співпраці із постачальниками, клієнтами, органами державного управління та самоврядування, конкурентами та іншими представниками зовнішнього середовища поза структурою функціонування.

Економічні реформи забезпечують супровід трансформаційних процесів і залежать від багатьох екзогенних та ендогенних чинників. Саме тому подальші дослідження повинні бути спрямовані на вивчення можливостей впливу якнайбільшої системи внутрішніх та зовнішніх факторів на результативність трансформаційних процесів та економічних реформ у контексті забезпечення сталого розвитку.

Література

1. Чернюк Л.Г. Трансформаційні процеси в економіці України та її регіонах: проблеми та перспективи. Збірник наукових праць ВНАУ. 2011, №1 (48). С. 252-256.
2. Кухарская Н.А. Стратегические приоритеты трансформации экономики регионов Украины: тенденции, формы, механизмы. Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2010. 519 с.
3. Трансформація моделі економіки України: ідеологія, протиріччя, перспективи / ред. В.М. Геєць. К.: Логос, 1999. 500 с
4. Павлов А.Ю., Батова В.Н. Экономическая безопасность бизнес-процессов в условиях реализации концепции устойчивого развития. Российское предпринимательство. 2014. № 23 (269). С. 113-119.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>